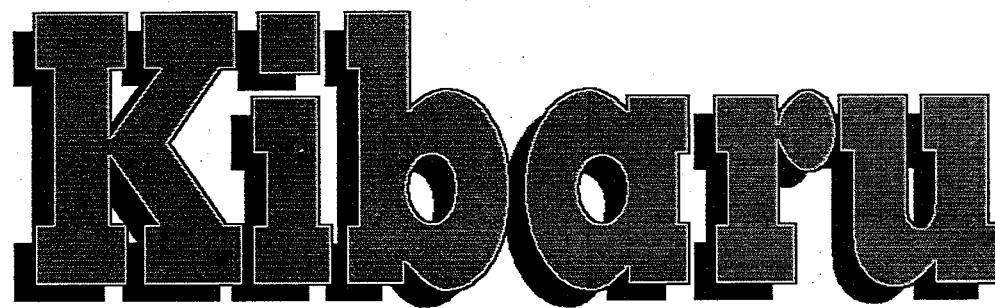

Desanburukalo san 2009
San 36han - Boko 455han
Songo = dōrōmē 35

Kunnafoniseben bota kalo o kalo - BP : 24 - Téléfoni : 20.21.21.04 Kibaru bugufiyé Bosola Bamako

Sitadi kera
ntolatantōn fōlō ye
Mali kōnō ka kafu
kupu ta
N° 8

Kani 2010 ntolatanw kēcogo

Kulu A : Angola, Malawi, Alizeri, Mali

Kulu B : Kōdiwari, Gana, Togo, Burukina Faso

Kulu C : Eziputi, Mozambiki, Benen, Nizeriya

Kulu D : Kameruni, Gabon, Zanbi, Tinizi

- Kari zanwuyekalo tile 10, nege kanje 17nan :

Angola - Mali

Ntēnen zanwuyekalo tile 11, nege kanje 14nan temenēni sanga 45 ye:

Malawi - Alizeri

Nege kanje 17nan :

Kōdiwari - Burukina Faso

- Tarata zanwuyekalo tile 12, nege 17nan :

Eziputi - Nizeriya

Nege kanje 19nan temenēni sanga 30 ye :

Mozambiki - Benen

- Araba zanwuyekalo tile 13

Nege kanje 17nan :

Kameruni - Gabon

Nege kanje 19nan temenēni sanga 30 ye :

Zanbi - Tinizi

- Alamisa zanwuyekalo tile 14

Nege kanje 17nan :

Mali - Alizeri

Nege kanje 19nan temenēni sanga 30 ye :

Angola - Malawi

- Juma zanwuyekalo tile 15

Nege kanje 17nan :

Burukina - Togo

Nege kanje 19nan 30 :

Kōdiwari - Gana

- Sibiri zanwuyekalo tile 16

Nege kanje 17nan :

Nizeriya - Benen

Nege kanje 19nan 30 :

Eziputi - Mozambiki

Kari zanwuyekalo tile 17

Nege kanje 17nan :

Gabon - Tinizi

Nege kanje 19nan 30 :

Kameruni - Zanbi

- Ntēnen zanwuyekalo tile 18

Nege kanje 17nan :

Angola - Alizeri

Mali - Malawi

- Tarata zanwuyekalo tile 19

Nege kanje 17nan :

Burukina - Gana

Kōdiwari - Togo

- Araba zanwuyekalo tile 20

Nege kanje 17nan :

Eziputi - Benen

Nizeriya - Mozambiki

- Alamisa zanwuyekalo tile 21

Nege kanje 17nan :

Gabon - Zanbi

Kameruni - Tinizi

Jamanakuntigi ye Mali baganw sogoliba je fōlō ke

Sogoliba in kun ye
kēmesarada la
80 ka se ka sogo

Baganw sogoliba min bēna ke Mali kōnō, jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'o baaraw damineni biye je fōlō ke Dili alamisadondesanburukalo tile 10 san 2009. A bē dabo misiw ka sogosogo yelēmata kubenni, baw ni sagaw ka bon, u ka nporonw, ka fara bana wərew kan, olu kubenni kama. Sisew ka banaw kubenni b'a la, ani sow ni faliw ka kōnōnantumu furakeli.

Jamanakuntigi ye misi kelen, ba kelen, sisé kelen sogo, ani ka ntumufura di so kelen mā. O kera bagansogoba in baaraw daminenen ye. Nin bē kofe, jamanakuntigi ye Dili bagansogoyoro joli tufaden fōda. Mali bagandōgotorō ka jekulu nōmōgo ye Dōgotorō Maki Tunkara ye. Ale y'a jira ko jamanakuntigi yeli bagansogoba in kēne kan, k'o bē baara in nafa kofo. Dōgotorō Maki

Tunkara ka fo la, bagan fēn o fēn lakodōnnendon Mali kōnō, a bē bēna sogojinan. N'o ye misi miliyon 8 anni ba kēmē saba ni bi seegin ni duuru (8.385.000); saga miliyon 10; ba miliyon 14, sisē miliyon 33, nōgōmē 869.000, ani so 393.000.

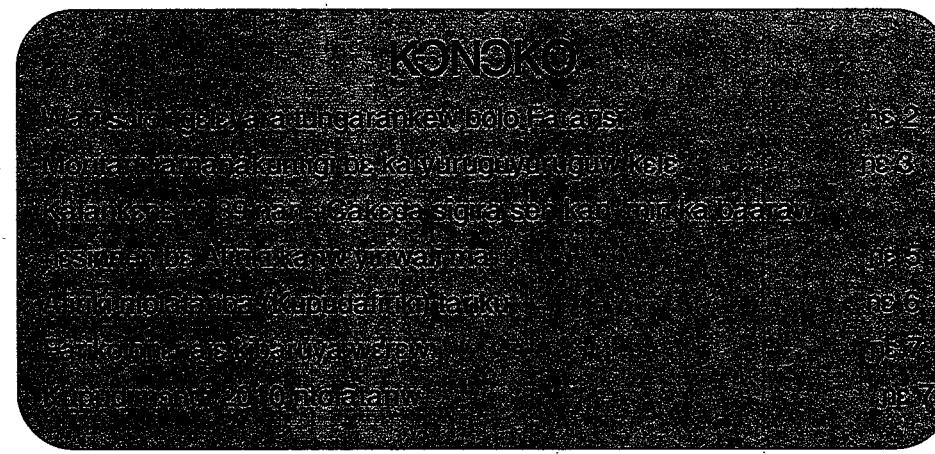
Misiw ka sogosogo an'u ka fabana, olu pikiri bē ke sijē kelen san kōnō. Kasorōbaganbana tow pikiri fōlō kelen kofe ni kalo 6 ye, a wajibiyalen don filanan ka ke. Dōgotorō Maki Tunkara y'a jira, ko bagandōgotorō ka lajini ye baganw ka kēnya soro, walasa u ka sēbekōro bugun, nafaba ka soro u la. Kēnyereye bagandōgotorō 145 bē Mali kōnō, yōrō dantigelen bē minnu bolō u ka baaraw keli la. Olu joyoro ka bon kōsēbē baganogoko la u ka yōrō la. Kēmsarada la ubē bagan 65 furak; yōrō to minnu bē yen, faso togolabagandōgotorō b'o baganw

furak. Dōgotorō Maki Tunkara ka fo la, baganw bē furak ni fura minnu ye, olu songo bērē bēnnēn don baganmaralaw ma. Pikiiri kelen bē ke bagan na dōrōmē 20 nōnin bagansogō la, fēn min ye tanuniko ye kōsēbē, o yé sow, nōgōmē ani faliw ka ntumufurako ye. O fēn o fēn bē sahelikungo kōnō, olu bē bēna sogō nōjin.

Bagansogoba in kun ye bagan hake min bē Mali kōnō, kēmesarada la 80 ka se ka sogo olu la. Dijē kōnō, cakēdaba min nōsinnen bē baganbanaw kēlēli ma, o fana ka lajini y'o ye. Mali ka bagansogoba kanpani laban saba minnu temena, o bē lajiniw tun ye jamana bagan bē sogō ye. San 2008-2009 bagansogō kanpani na, kēmesarada la bagan 83 ani murumuru 5 sogora.

Jamana kuntigi Amadu Tumani Ture ye Dilikaw fo k'u walenumandōn an'a nōfemogow kūnbēcōgo nūman na. Dili mēri n'o ye Seki Sidi Kani Jalo ye, o ye lajini dōw ke jamanakuntigi la. Nara ni Bamako ce gitōrōnko, Gunbu ni Dili ce gitōrōnko, arajomali ni telewison jaw sōrcōgo nūman Nara mara la, kuranko anji saniman sōrōli. Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'a jira ko gofērenaman bēna lajiniw ninnu fēsēfēse ka jaabi jōnjon di u kan.

Moriba kulubali
Dokala Yusufu Jara

Wari soroli geleya tungarankew bolo Faransi

A kalo damado ye nin ye, dunan minnu be Faransi, baara soroli geleyalen b'olu bolo. Kuma te ka wari sorol ka ci u somogow ma Afiriki kono. Komogow jigi tun be Faransiwari min kan u ka tungarankew bolo, o tigelen (sorobaliya) kelen b'a damana geleya ye.

Warikogeloya min be dijne kono, o ma dogo jamana si la. Faransi ta ka jugu o folen ye. Dunan minnu tun be baara ke iziniw, «BIP» n'o ye sojewni forobabaara tow ye, ani gaferehamaan ka cakedaw la, Faransi warikogeloya kololo jugu yelennet b'olu la. Cakeda min nesinnen be baarako jatemine ma Faransi n'o ye «OFCE» ye, o y'a jira ko san 2009 ni 2010 konona na kemesarada la dunan 97 ka baara be dabilu u ka cakedaw la. O jateminecakeda in ka fo la, san 2009 damine ni bi ce, kemesarada la 20 bora dunnanw ka wari cita hake la u somogow ma.

Waricbanki min be wele angilekan na «Western Union» o nemogo dankan Kalidi Felahiy'a jira ko caman bora olu ka wari sorota la ka ci yorow la. Dijne bankiba fana ka fo la, k'a damine san 2009 zuluyekalo la, wari hake min tun be bo dijne gun tow kan ka ci Afiriki kono, kemesarada la 8 bora o la.

Dunan minnu meenna baara la Faransi, olu tun be wariba ci u

somogow ma tuma bee la. Nka u ka baaraw tijenen, wari nemama te sara u ye tuguni. O jigituguwarinin min be to ka don u bolo, u te se ka bere bo o la bilen ka ci u somogow ma.

Musa ye Maliden ye, min sigilen be Faransi. Kasoro a ye «BIP» baarakalew kintigi ye, kalo o kalo a tun be sefaari 36.200 ci a somogow ma. Nka kabini a ka baara tijena, a b'o wari hake in ci halibi kalo saba o saba. Musa ka baara tijena k'a sababu ke Faransi sigili yamaruya sebenntanya ye. Sisan a ye boli-boliw ke ka seben nafamaw soro. Nka cakeda were si soonen te k'a ta folo. A yelemanen b'a teriw nofe. Olu be to k'a deme a musakaw la.

Daramani fana ye Maliden ye. A san kelen ye nin ye, a te baara la bilen. Hali wari min tun b'a jigiya la banki la, a y'o bee ddogodogonin bo ka ci a somogow ma. Daramani tun be baara la tuma min na, a ye sinijesigi ke. Aye forodasanani ka feerelikeyoro ddayele a somogowy. Atun'y'a bila a hakili la, ko n'a ma ne min ko, a na kosegin k'a somogow deme k'olu baara.

Geleya min be tungarankew kan, n'o ye baarasorobaliya ni warintanya ye, utse ka wariba ci u somogow ma bilen. O geleya in digilen be Afiriki la kosebe. Sabula mogo caman makow sirilen be tungafetaalaw ka waricitaw

la. San 2008 konona na, Afiriki yiriwali banki min be wele nansarakan na «BAD», a ye segesegeli do ke tungarankew ka nafolo hake citaw la. A kolosira ko Maroku, Senegali, Mali ani Ili Komori, wari min be ladon o jamana ninnu kan, kemesarada 9 fo 24 ye tungarankew sababu ye. O jatemine in y'a jira tuguni, ka jamana kofolen ninnu ka nafolo sorota mume na, tungarakew ka dilen ka ca ni jamana werew ka demewari dilen ye kemesarada, ni 50 fo 750 ye.

Sulemana Lawani ye Benen nafoloko minisiri ye; Ale y'a jira ko san 2009 zuwenkalo la, k'olu ka jamana tun be wariba min soro tungarankew sababula, ko dowere te soro o la a tilance doron ko. K'o kelen be geleyaba ye Benen kono. Sabula cakeda caman te wari soro bilen ka sojow ke; jagokelaw fana ka manankunw dogoyara; wari fana te mogow bolo ka sanni ke.

Walasa ka fura soro o geleya ninnu na, Sulemana Lawani ka fo la, tungarankew de be lafaamuya, u k'u ka wari citaw don sene dafe. Sene soro be ke sababu ye, u ka nafolo ka labugun, ani dunkafa ka sabati jamana kono. Dijne bankiba ka kolosili la, a be san tan bo, kasoro nin warikogeloya in ma damine, tungarabke miliyon 200 min lakodonnen don dijne kono, san o san

olu tun be do fara u ka wari cita hake kan kemesarada la ni 17 ye. San 2008 yere la, Bankimunjali y'a jira ko tungarankew ka waricilen mume dijne kono, u ka jamanaw na, k'o sera sefawari miliyari 164.000 ma.

Kalidi Felahi ka fo la, Afiriki mogo minnu be baaraw la Eropu kono, u somogow tun b'u la kosebe. U te fen sorok'a fisaya u komogow ma. Geleya n'a ta be, u b'a la k'u seko ke u ka mogow ye.

Musa be Faransi a san 20 ye nin ye. Waati caman ka di a la; nka tuma dow la geleya b'a soro. A ko Faransi sigili hogoya fara a geleya kan, ale koni b'a timinandiya yen. A ko n'ale ye here min soro Faransi, a n'a somogow be je o la. Nka ko ni geleya fana nana, mogow k'a don k'o ye tumase ye. Tungaranke kemesarada la, 90 be wari nini u somogow demeni kama. Sabula mogo minnu b'an ko yen Musa ka fo la, hali n'u be sene ke, u ka soro te sabati san bee la walasa kongokan'u degun, ub'u bolomagen. Mogow caman dahirime dulonnen be Musa la, a ka Faransi sigili lahoroma kono. O dun ye faratiba ye. Dijelatige ko ka ca. Warikogeloya fils nin ka dijne mine. Bee ka doonin ke.

Emanuyeli de Solari Sidentizi
Dokala Yusufu Jara

Nizeri mogo minnu desera ka don Eropu, olu be k'u ta nini tow kun

Agadesi ni Nizeri faaba Name ce ye kilometere 1.000 ye kejekayanfan fe ka digi koron kan. Kabini san 2007, badenkele be Agadesi mara kono. Burudame minnu murutilen be Nizeri fanga ma, olu dagalen don Agadesi mara kono. Kelaw n'u ta bee, dugumogeo 100.000 b'u ka tulon ni yele la. U te hamis fosi la.

An bewaati minna jamana caman mogow be k'u kunda Agadesi kan walasa u ka Eropu soro. A fanba be bo Gana, Benen, Gine Konakiri, Nizeriya, Togo ani Senegali. Nizeri jamanaden yere b'a la. U jigi be mogo minnu kan Eropu taali la, olu te mogo jenamaw ye. U caman taat genna Libi ni Alizeri k'u lasegin.

T. H. ye mogodenaw do ye. Nizeri jamanaden don. A si be san 35 la. A ye sine 3 ke Eropu taaliko la. A bee la a be mine Libi k'a gen. A bolo wari bee bannen pewu. A sigira Agadesi ka Eropu taalikola, a ye lafiya di a yere ma san 2003, ka fara Alizerika do kan Eropu taalikola, a ye baara

nogonyeyero ye Agadesi sugufiy'e ye. N'u benna wari hake kan, a b'u bila ka taa Alizeri walima Libi mobiliw fe. A k'a dow be meen ale bara yanni mobiliwo ka jenabo. Mogokelen-kelen ka warisarata b'a ta sefawari 6.000 la ka se 8.000 ma. T.H. b'a ka mogor demetaw ci a ka baara nogonna kebaaw ma Alizei ni Libi. Olu fana b'u ta bo u kun kasoro k'u don sira were la. Kalo kelen kono T.H. be se ka mogor 10 hake soro ka don Eropu sira la. A labanna k'a jira ko zuluyekalo, utikalo ani setanburukalo de la, ko mogor caman te soro.

M. Arasidi fana ye Eropu taalaw demeba ye. A kamalenyatogo ye tubabuke ye; nka Nizeriyaka don. A ye tirigitorogo caman ke Eropu taaliko la, a ma se ka don. Ale fana sigira Agadesi san 2003 k'a ta nini Eropu taalaw kun. M. Arasidi sera Agadesi san 2000 konona na. Agenko laban min kera Libi Eropu taalikola, a ye lafiya di a yere ma san 2003, ka fara Alizerika do kan Eropu taalaw demenina. San 2007 dela a ye baara

damine a yere ye. A ka fo la, ni Eropu taalaw ma kotige Agadesi dugu kono, ale tun be taa nafolo min nini yen, a n'o soro a yere koro yan.

Mogo minnu be Eropu taalaw deme Agadesi kono, o ka ca ni 10 ye. Nk'a bee ye mogor ye, minnu ye Eropu taalaw dabali tige ka dese. Don o don u be kamionbaw fa Eropu taalaw la ka Libi ni Alizeri magen. Mobiili t'uyerew bolo. U b'u di mobilitigw de ma. Ka bo Agadesi ka se Libi faaba la Tiripoli, mogokelen-kelen bee ka sarata b'a ta sefawari 10.000 na ka se 12.000 ma.

G. S. ye maliden ye; ale genna ka bo Libi san 2005 konona na. A ye san 3 nogonna ke kolobokalababa raw la Agadesi, kasoro ka ke Eropu taalaw demeba ye.

Mogo minnu desera ka don Eropu, n'olu labanna k'u jesi Eropu taalaw demeba ye, i'b'a soro geleya t'u dala o baara in keli la faamaw fe. Agadesi polisi do y'a jira ko demebaaw be mogor fen o fen don Alizeri walima Libi sira la, wiza (jamana konodonni yamaruyasben) b'u bee bolo. N'u

sera o jamana ninnuna, larabu minnu be yen ka Eropu taalaw deme, u b'u yere bila olu fana ka bolo kan. O ye wari be mogor minnu bolo ka teme. N'o te warintanw be waati ke baaraw la yanni u ka laban ka Eropu taaliko dabali tige kokura. Agadesi ni kogojida ce, mobiliw be jo polisiso fen o fen na, polisiw dan ye ka wari bo Eropu taalaw ninnu kun u ka wizaw jiralen kofe. Sira geleya fanba be Eropu taalaw kan. Tuma caman na, demebaan ninnu b'u ka wariw mine, ka laban ka tunun ula. Gana jamanaden do y'a jira ko ni demebaan ninnu y'i ka wari an'i ka pasipori mine kaban, i be to usagoya de la sa.

Marisikalo temenin in, larabu minnu be mogor deme ka don Eropu, k'o do y'olu lajigin ka bo a ka mobili kono kungokolo kono, ka taa k'u to. O kera ale ka taali tinecogo ye. An be waati minna, a be kolobokalababa raw la Agadesi, yanni a ka sira ta kokura.

Suleymani Sadi Maazu
Dokala Yusufu Jara

Moritani jamanakuntigi bε ka yuruguyuruguw kele

Moritani fangayeleme caman kera ni sorodasi ka fangadafiri ye. Hali Zenerali Muhammedi Uludu Azizi min sigira jamanakuntigya la san 2009 utikalo la, o ye fanga ntaraki san 2008 konona na. Jamanakuntigi kura in bε k'a kogo da yuruguyurugu keleli ani faso nafolo tijen'i dabilali la. O siratige la, a ye sorodasi ani mogo were caman mine ka don kasol la, ka dω bo baaraw la folo. A masurunnamogow b'o la.

Kabini Zenerali Muhammedi Uludu Azizisigira Moritanifanga la san 2009 utikalo tile 5, a bε k'a nesin yuruguyurugu ani faso nafolo tijen'i kekeli ma. Beε ko nin ye ko kura ye jamanakon. A mana mogo minnu mine, a b'u wajibya k'u ka nafolo yuruguyurugulen sara ka je. Nuwakisoti ani Nuwadibu, olu gofereneri minna. Teyareti ye Nuwakisoti dugu arondisman do ye. A y'o komandan fana minne; n'o ye perefe ye. A ye cakedaba caman werew nemogow bolo bo u ka baaraw la. Nin b'a jira ko mogoba sit Moritani kon, jamanakuntigi bε siran min ne ka teme ola. Hali sida keleli cakedaba

nemogow, a y'o fana datugu. O min y'a nimogok ye. Siga kelen don o la k'o n'a baaraketogonw ye dolariwari miliyon keme caman yuruguyurugu. Demedonjekulu min ka baaraw nesinnen be joggondeme ma, o y'a jira ko mogo bε na da a la ko yuruguyurugu ni nafolo tijen'i be ke sababu ye ka mogo lase kaso la walima k'i ka baara tijen' pewu jamanakon. Ko waleya na ke ko sebe ye n'a meen na.

Barodaw la, mogow be to ka jogonjininka, kominnu be nbendiya la faso nafolo la, k'olu ka kojew bena ke cogo di? Moritani cakedaba mankan nemogow do y'a jira k'ale ma da a la ko teme bena ke yuruguyurugumogow la. Sabula ko sorodasi koloneli do minna k'odatugu, k'a yewaritasseben (sek) lankolon di mogo do ma.

Zenerali Muhammedi Uludu Azizi dalakuma bε tun ye yuruguyurugu keleli ani nafolo lakanani ye. O kera jamanakuntigisigikala nekorolajew senfe. Kabini a sigira a y'a suuru baara in waleyali kan. Mogo dama min ye kanpaniw ke a nof walasa hali n'a sigira, olu ka baaraw kana tijen. U

caman jigi tiger; sabula Zenerali Muhammedi Uludu Azizi bε ka balimaya ni dembaako jate a ka baara la.

Mogo o mogo ye faso nafolo yuruguyurugu, walima k'a tijen, i b'a sara yoroninkelen. N'o te a b'i datugu Salifu ye ddogotoro mankan ye.

Mogow ka dunkojuguya tun be k'ale fari faga kosebe. Nka kabini jamanakuntigi kura ye a ka baara damine, ale fari fonina. Ni sorodasi te, mogo were tun te se ka Moritani fasonafolodun bali. O de koson sorodasifanga in ka di Salifu ye. Denmisen caman be Salifu cogo la. Olu fana y'a jira ko fangadafiri kelen tun ma diya olu ye. Nka, ko jamanakuntigi bε ka faso ka soro lakanani min ke, k'o y'a kodiya olu ye. Zenerali Muhammedi Uludu Azizi ye Sidi Uludu Seki Abudalahika fanga dafiri san 2008 konona na. Kasoro wote kera k'o fana sigi fanga la san 2007 mariskalo la. An be waati min na, Moritani jamanakuntigi kura in na. A ye faso nafolo lakanani min naniya siri, a b'o sira kan. Mogo dama min minna k'u

nangi, o caman yere y'a masurunnamogow ye. Setanburukalo temenen in tile 3, Moritani cakedaba dω nemogow tun nana Zenerali Muhammedi Uludu Azizi laadi ka sabali k'a dusu da. A y'a jira olu la, u k'ale to yen a ka jamanakuntigi kelen. Nao ye faso nafolo lakani ye jama ka here kama.

A ma meen folo, Moritani jamanakuntigiy'a jira ko kunnafoniko nemogow camanyen sonwy. Zenerali Muhammedi Uludu Azizi bε ka lahidu talen caman waleya. A tun y'a jira ko n'a sigira Moritani fanga la, a be Hayi Sakeni siraw bo, ka duw sigicogo laben. O ye Nuwasoki dafekin do ye. Mogo 150.000 bε o di kin in kon. Jamanakuntigi tilalen ko o baaraw la, waribatigiy tun b'a la ka faantanw ka duw mine u la k'u ke wilabaw ye u yere ye. Kabini o kunnafoni lasera jamanakuntigi ma, a ye mansinbaw bila ka setigi ninnu ka wilabaw ci ka boyen, ka duw lasegin faantanw ma. Faama minnu fana tun ye faso ka bolifew k'u yere ta ye, n'o ye katikatiw ye, o y'olu mine ka lasegin forobaya la. Moritani jamanakon, namara ani binkanni dabilali baaraw be nini ka jamanadenw yere hakili bo Zeenrali Muhammedi Uludu Azizi ka waleya numan kelen dowerew ko. Sumayabana be faantanfen ofen na, o be furake faso fe a te dorome sara. Nuwasoti dugu kono sirabaw be ka laben.

Mogo si tun ma sigi n'a ye, ko Zenerali Muhammedi Uludu Azizi bena ke sebekokela ye. Sabula sorordasi fen o fen ye fanga ta Moritani, a si ma jamanadenw jigi tuguli baara ke. A be fanga dafiri waati min na dije, nafolodilaw yere tun y'a jira k'u tene deme fosi ke Moritani ye folo. Nka an be waati min na, dije wariko mabencakeda n'o ye. «FMI» ye, o ni bankimunjali be k'u kosegin Moritani ma kokura. Sabula ko Zenerali Muhammedi Uludu Azizi sigili Moritani fanga la, o be ka ni kura fiye jamanakuntigi kura in ka fanga kelen be dagerenni ye yuruguyurugumogow; ani setigiba minnu be faantanw ka duw mine u la.

U ka fo la, Moritani lakodonnem be ni sorodasi ka tuma o tuma fangadafiri minye, a fo fo faso juguw tene son k'o jogonna ke Zenerali Muhammedi Uludu Azizi la? Sabula Moritani ka yere mahoronya be nini ka san 50 soro, cakeda nemogow, politikimogow ani sorodasi jalabatigiy te balo fen were la faso nafoloyuruguyuruguli, namara ani faantanw toponi ko. U te hine u te makari jamanadenw na. Wa here be si, here be tile.

Alen Goliwu

Dokala Yusufu Jara

Farafinmusow bε ka jogon bila yerekunfeere sira kan Libijamana na

Farafinmuso dω be yen, olu y'u ka baara benyerekunfeere ma dije nefe. Sisan ukorla. Ube na Afrikijamana kon, ka faantanduw jate minne, ka don olu npogotigiy n'u hakili ce. Uba fo k'u be taa ni o npogotigiy ninnu ye Italijamana na, k'u don baaraw la. Nka n'u sera Libijamana kan, u be npogotigiy ninnu fili yen. Olu fana b'u ka baara ke yerekunfeere ye walasa u ka se ka balo. Libi faaba la, Tiripoli, o kin min be wele Medina, o ye Nizeriyakaw, Ganakaw, Liberiyakaw ani Saralonkaw dagayoroye, sanni u ka sira soro ka don Itali. Su fe, u be si so kolonniw kon, walima mobili kolonw kon; a dω yere be si bolonfurancew la. Tile fe, u be cew jini sungurubaw ye; sango farafincew. Nizeriyaka ni Ganaka minnu sigilen be Libi, olu de ye

sungurunba ninnu jatigiw ye. Yerekunfeere ma daga Libi jamanakon; sariya y'a kon. Ni faamaw y'i minne, i be nangi fo nangiko jugu. O de kama sungurunba ninnu dogolendon yoro kerenernenw na, mogo te se yoro minnu na n'u yere an'u ka cewinaw te. Fatima ye yerekunfeerela ninnu do ye. A siyoro ye dogodogonin do ye, ka irido siri a dala, ka matelanin kelen da o kon. Ale yere te bo ka cew jini. Cew be jini kana, a n'u be je. Ni ce min nana, o be sefawari keme seegin sara. O wari in na, keme naani ye cewinina ta ye, a to keme naani be tila ale yere n'a jatigi ce. Muso min kera sababu ye ka na n'a ye Libi, o de y'a jatigi ye. O ye taransipori min bo ka na n'a ye Libi, a be sungurubaya ke k'o sara, ka tila k'aka taransipori jini o sungurubaya

kelen in na ka taa Itali. O baara in ka gelén fo ka damateme. Sungurunba ninnu dogolen don tuma bε faamaw kan'umine. Ube siyoro jugu anidabolo jugu kan; u labilalend on bana suguya bε ye. Dω b'u to nin waleya jugu in na k'u ka taransipori juru sara, ka tila k'u ka taransipori soro ka taa Itali; nka caman be dese. A to kelen be yere nini ye sisan; su man di, tile man di. Yerekunfeerela dω b'a la ka segin u faso la; walima ka taa farafinjamana were kan; bawo Itali donni geleyara wa Libi faamaw be wulikajo la ka dunan sebenntanw gen ka bo u ka jamanakon. Jatigimusoninnukelen be k'u yere ke jagokelaw ye k'u ka baara jugu in dogo kelekele. Yerekunfeerekolokololima ka jago duman min ye, Ala ka be kisi o ma. Sarili Nforiangu / Mahamadu Konta

Yaaral siye 131nan ye ninan ye

Jafarabe be Tenenkun serkili kon Moti. Samiyε fe mogo caman be taa n'a ka misiw ye sahelikungo kon. Ni fo bora u be kosegin Ba joliba falaw kon buruguw duni na. Bagantigi ninnu kosegint, u be Jaka ba tige Jafarabe. A be fo o batigeliba in ma fulakan na «Yaaral». Lenajeba min don, a daminen kabini san 1818 waati la Masina faama Seku Amadu tile la. Seku Amadu labanna ka sariyaw sigi «Yaaral» kecogo la. N'o ye baganw taakasegincogo ye, baganw dalajeyoroko ani burugu tolukow, a y'o be dantige. Yaaral ye siye kelen ye san kon. Sigikun be «Yaaral la. A b'a to misiw ka dumunko ka nogoya falaw kon ani sahelikungo kon. A b'a to fana, ben ka sabati bagantigiw ni jogon ce, ani bagantigi ni

senekelaw ni jogon ce u sigiyorow la. Sabula samiyε fe, baganw be taa ka bo senekelaw la. U tene forow tige. Bagantigiw nemogow be wele fulakan na «Joro». Ale de be yamaruya di «Yaaral» ka damine. O yamaruya in dilen kofe, misikulu folo b'a suuru baji kan, misikulu tow b'olu nomine. Ob'a jira ko misiw bora saheli, u bena burugudun na. U be soro ka misiw laje kosebe. Misigenna min ka misiw falen be ka teme be ta kan, ladiyalifen be di o ma. A be fo o misigenna jana de ma fulakan na «Ndugu amiru». Misigenna korowanibaganmaralaw ka koperatifu mogow de be je ka Ndugu amiru sugandi.

Nuhun Tarawele
Dokala Yusufu Jara

Kungojeni kasaara ka bon

Jamana te yiriwa kungojeni kan. Senekela si ka soro te sabati n'i ma kungo lakana. Kungojenina ye senekela jugu folo ye dijne kono. Kungojeni kasaara ka bon senekelaw yere de kan. N'o te mogo si ni faama binkanna walima dogotigela te ben kungo kono.

An be waati min na, wulakonobaarakelaw ka soro nagasikun fanba ye kungojeni no ye. Sabula n'i ye tasuma don bin jalan na kaban, o y'i sago y'a la. A be dan yoro o yoro, mogo si t'o d'on, Kungojeni be baganw ka dumuniko gelyea. Sen dun fana fanba kebaaw ye baganw ye. N'olu ma balo ka ne, u tene se ka mogonafabaara ke. O dun be bange kongo la sigida la, ani jamana kono.

Jirimasaaw dogoyara kungo kono. Jiri miseninw kerebete. O sababu bora jiribatigelaw ani tasumadonnaw na. Mogo dahirime dulonnen don kungo

Isa Jalo

Ia, n'a y'o tige, o y'a kelen ye yerefaasu ye.

Mogow makojefen caman be bo jiri la. Banafura caman be bo jiriw la. Ni kungojenitasumaw kera sababu ye ka jiriw silatunun, bana na dadigi faantanw na. Sabula u jigi semenen don farafinfurabolaw la. A dun be fo ko sanji be na dantafen ani jiriw koson. Ni bagandumuniw silatununna, banganw be ban pewu. Bagan te yen, jiri te yen, sanji be na wa? O be laban min na bee b'o d'on.

Isa Jalo ka bo Kodugu, Dugabugu komini na Kati

Kungojeni be bagandumuniko gelyea

An ka fitiriwaleya dabilia. Ne b'a nini tasumadonnaw fe, u kana kungo dantemajeni. Baganmaralaw jigi do y'u ka baganw ye. Senekelaw b'o cogo la. N'i ko i ka senke bi, ni senekemisi t'i bolo, i te i balo soro kuma te ka suman do feere k'i makow ne.

Mun de koson mogow be tasuma don kungo la? Hali ni senekela be sumanba soro a ka senekemisiw sababu la, a te son abada k'olu balo bo a ka suman na. Kasoro senekela caman be balo a ka baganw lahromma na. An b'u nono min k'u sogo dun. Baganw be dumuni min dun an be laban k'o beejeni ka dugukolo jalan bila. O ye fitiriwaleya dan ye. Sisan be teme; waati do bena se

bagaw be bin ni furabulu minnu dun i ne te da o si kan tuguni tasumadonnaw fe. Yanni samiy'e kura ka se kongo be bagan bee faga kelen-kelen. Kungojeni man ni. AN ka kungosogow bee banna k'a sababu ke sogofagaba ani kungojeni ye. Waatiw temena, sonzanw, nkeleniw, balaw, mankalanniw, nkolonw, baminewaraw, sineninw, lew, kamiw, wowl, tuseinw... nin bee tun ka ca. Koorow ni kaanaw kerebe te. Jilafen dow be yen olu be balo furabulu la tilema fe. I n'a fo nomo, tawu, sirakogoma ani koorokaaraw. Tasumadon ye nin bee ban pewu.

An ka kungo lakana; o nafa b'an yerekan.

Alu Kone jagokela don Zoni Endisiriyele la Bamako

Kungokolon jenibaa ye jugu kun kelen ye

Ne b'a nini kungokolon yaalabaaw fe, u ka sabali. U kana tasuma don kungo la. Tasumadon te fosi ne ni tijeni te N'i ye tasuma don bin na, a b'a jeni, k'a dugukolo bee halaki, k'a nafa ban pewu. Mogo o mogo te kungo lakana, fo i be tasuma don a la, i ye hadamadenw ani baganw jugu fin ye. Tasuma ye tijeni ye kungo kono. E hakili la ko n'i ye tasuma dabo yoroon min kama, k'a be dan yen. Fijne de b'a la naga ka se yoro la i ma sigi n'a y e k'a b'o lasoro. An be waati min na sisan jiri dow ye feereli damine. Tasuma b'olu tijne, k'u bali ka d e n Asani Tarawele ka bo Kokuna, Kapolondugu komini na Sikaso

Jiribolo tigeke jugu be jiri halaki

Tijne don an ka kungo kono jiri ka dogo. Nka kelen-kelen minnu be yen, olu caman fana te se ka jirikomago ne, k'a sababu ke u bolow tigeke jugu ye. Anw be waati min na, jiri be nugulen ka kan ka soro. Nka anw ka kungo falen don jiri bolontanw na; Bawo, a dow te nuguyoro soro fewu k'a sababu ke bagantigiv ye. Tilema fe misi dunan dow be bo yoro werew la ka na anw ka kungo kono. O misitigi minnu te temejirila n'uma min bolow tige ka di u ka misiw ma. Wa n'olu temena yoro o yoro fe, ib'a soro u y'o yorowjiriw bolo bee tige k'u to

to jiri kulukutu ye. An ka cikebugudaw la, mogo be kera baganjura ye. U be sagajigi fitinuw san k'u labalo, kasoro k'u feere. O saga ninnu be jiri minnu bulu dun, o jiriw fana bolo nugulenw be tige ka ban pewu, fo k'u to to u kulukutu jolen ye.

Jiriw ka kan ka nugu samiy'e fe ka ke tu ye. Nka ni minnu bolow tigerla, fo k'u bila jirjalansawura la, o te se ka ke tu ye tuguni. A dun fora ko jiri de be sanji wele; o k'a sorojirisawura b'a la. N'o te ni min kera bere jolen ye, ne ma d'a la k'o be se ka sanji

wele tuguni de. Neb'a nini bagantigif, min be yaala n'a taw ye o, ani min b'a taw sirkulabalo o, be k'a jilaja ka feere tige, min b'a to bagan ninnu be se ka balo, kasoro anw ka kungokonjiriw ma halaki.

Daramani Sise ka bo Boggolaso, Sanzana komini na Kina Sikaso

Poyi : Tewuligeren

Ne be siran tewuligeren ne. Tewuligeren te sogomada baara don,

A te wulafebara don, Tileganbara kerebete. Tewuligeren be su ke tile ye, Ka tile fanba ke sunoga la. N'u kununna ka tile tonin min to, U be tewuligeren sigi. Tewuligeren be senekelaw ka wulafebara tijne, Ka monnikelaw ka tilefebara lasumaya,

Ka baganmaralaw ka labenw tijne u bolo. Mogo min temeto mana tewuligeren sigien ye, O b'a jo ka te folo makono.

Ni kunnadiya ma ke, o be sabanan makono yen. O mintuma dun b'a soro waati taara ka dan ke.

E! n balimaw, An ka tewuligeren sigi ni hakili ye. Waati min ni temin ka kan, An ka te min o waati la. An kana son tedaga k'an ka todaga jigin. **Daramani Sise ka bo Nogolaso, Sanzana komini na Sikaso**

Malidenw jelen be kodilan

Baara minnu be sen na sisan, olu ye notigew ani tigalakariw ye Mogocaman yere tilala olu la, ka nakolabaara damine.

O temenken kofe, ne b'a nini Malidenw fe, ni Mali ni jamana were be ntolatan na, an ka fara nognakan, k'ankajamana deme.

Misali la, Sitadi Malijen ni Alizeri ka ntolatan na, jama sebekero bora ka Sitadi senkromadon cogo min na, an ka to o cogo kelen an ka ntolatantow ka fadenken be k a n . Ne b'a nini ntolatan nemogow ni

jamana nemogow fe, u ka Sumayila Jakite ke Samatasiegew ka celu kolosilbaga ye. N'okera Mali be son ka kunkorota soro fadenyantolatan camanna. Wa ka ca a la, kupudafiriki be don Mali kono. Ne be Sitadi Malijen kanubaa bee fo.

Seku Umaru Konare ye esansifeerela ye Jalakorji ka bo Jifali, Torodo komini na Kati

Sinafokan foli be nini ka to mogokorobaw doron bolo

Jatamine na, ne ne b'a la don nataw la, anw sinafow danbe bena tunun an na. Danbe mindon, sinafokan ko don.

Sikaso mara dugu fanba ye sinafoduguw ye. Nka an be don min na, sinafokan te fo a caman fe bilen.

Sinafokanfola to tolen be mogokorobaw dama ye. Ne hakili la, siya doncogo folo ye kanfota ye. N'o kan tilala i la, i be kan kura min fo, o y'i faralen o siya mogow kan. O te baasi ye Mali kono. O yere ye Mali diyayoro do ye. Nka ne koni jena, sinafow mana se fulakan walima marakakan na cogo o cogo, o te se k'a ke

fula walima maraka ye. Hali ni sinafokan donnan be lakolisow la, a be nini mogokorobaw fe, u ka sinafokan fo u denw ye. N'o te n'a dan na lakolisota dama ma, o ye sinafokan tununto ye.

Sinafominnu be dugubaw kono, ce ye sinafow ye, muso ye sinafow ye, olu te dowerre fo tuguni bamanankan ko. Bamanankan dun ye Mali forobakan ye; mogo te mogo dege o la bilen. Ne b'a nini sinafow fe, u k'u jilaja sinafokanfo la.

Asani Tarawele ka bo Kokuna, Kapolondugu komini na Sikaso

Kalankene N° 89 :

Cakeda sigira sen kan min ka baaraw nesinnen be Afiriki kanw yiriwali ma

Mali kera sababu ye cakeda ka sigi sen kan Afiriki bee benna min kan, a togo 'AKALAN'. A ka baara ye Afiriki kanw dondalali ye.

AKALAN sigira cogo di ? AKALAN sigiliye peresidan Alifa Umaru Konare ka hakilila ye Afiriki kanw yiriwali kama. A y'a kolosi ko Afiriki jamana caman be ka u ka kanw lafasa, k'u labaara walasa kan ninnu kana tunun, u ka se ka ke cakeminenye jamanadenw bolo donniyaw ni yiriwali soro kama, ka ben ni kelenya sabati. A ye hakilila in dajira jamananemogow la k'a to Afiriki kelenyatona komisoin nemogoya la. O kelen, Mali y'i jo ni cakedaba in labennibaaraw waleyaliye, ka Adama Samaseku ke baaraw nemogo ye. Adama Samaseku tun ye Kalanko Minisiri ye Alifa ka goferenaman na, kankodonnnya karamogoba don, fasokanw lafasabagaba fana don. San 2001 marisikalotile 30, AKALAN labenni cakeda baarakelaw ni Mali peresidan sigira ka kuma walasa k'a fela soro, k'a naniya don baara ketaw kan. - San 2001 awirilikalo tile 2 ni 3, AKALAN labenni cakeda ye baarasigi do laben Bamako yan. O senfe Malidenw hakilila ye min ye AKALAN sigliko la, a lajiniw, an'a ka baara ketaw, ben kera olu kan k'o ke poroze ye. - San 2001 awirikalo tile 19 na tile 22, AKALAN labenni cakeda nemogo, Adama Samaseku, taara Adisabeba OUA nemogoyaso la, walasa ka adw.

AKALAN labenni poroze jira, ka feerew tige Afiriki jamanakuntigw be se ka dije n'a ye cogo min na ka ben a kan. - San 2001 mukalo tile 25 ka se a 27 ma, Afiriki kankodonnnya tigilamogow, a cakedaw, jekuluw ni tonw ye jogon soro Bamako yan ka AKALAN sigili sebenw fesefesekelenkelen, k'a filiw latilen, k'a berereben lajiniw ni taabolow ma, kelenko la, sariya, politiki, ani yiriwali taasiraw, ka ke ne ni dije benkanw ye. Obaara kera ka ne k'a dafa. San 2001 zuluyekalo tile 11, Afiriki jamanakuntigw ka lajeba do senfe Luzaka Zanbi jamana kan, sariya nimoro CM/Déc.613 (LXXIV) tara, ka AKALAN porozelakodon, k'ake Afiriki bee lajelen ka poroze ye, k'a nemogoya di Mali ma kerenkerennenya la, ka Adama Samaseku ke a peresidan ye. O baara inkera san 2001 setanburukalo tile 8 Bamako yan. San 2006 zanwuyekalo tile 16 ka se 27 ma, Karitumu, Sudanjamana faaba la, Afiriki jamanaw ka laje senfe kelenko ani sekoni donko kan, AKALAN sigisariya n'a kononasariyaw fesefesera ka ben u kan. AKALAN lakodonnna don bi dije jamana yere mahoronyalenw ka tonba fe, ONU an'a bolofara min nesinnen be kelenko, seko ni donko ani donnia yiriwali ma dije kono; n'oye UNESCO.

AKALAN ye mun ye?
AKALAN ye Afiriki Kelenyatona sigibolo kerenerennenw do ye min bangera tigitigi san 2006. Adagayoro ye Mali ye.

A bolofara ka kan ka sigi Afiriki jamana kelen-kelen bee kono. A ka baara ye Afiriki kanw yiriwali ye, jemakanw ani kan misenninw, kelenka se ka ke n'u ye, baara ka se ka ke n'u ye, douniya kuraw ni korelenw ka soro n'u ye, yiriwali ka sabati n'u ye ani ben ni lafiya, ka Afiriki ka kelenya sinsin. Afiriki jemakanw ka ca. Nka minnu sugandira AKALAN fe, n'olu bena layiriwa ka baara ke n'u ye, olu ye:

Afiriki larabuyanfanbolo kan : Arabukan ni Beriberikan.

Afiriki tilebinyanfanbolo kan : Hawusakan, Mandenkan (Bamanankan, Maninkakan, julakan) ani Fulfulde, n'o ye Fulakan ye.

Afiriki korenyanfanbolo kan : Kisuwahili, Somalikan, Malagaskiran.

Afiriki woroduguyanfanbolo kan : Sisewa/Siyanja, ani Setiwana.

Afiriki cemanceyanfan na: Lingala ani Betifangi. Feerew tigera ka baarakelokulu kelen sigi nin kan 12 kelen-kelen bee layiriwali kama. O jekulu ninnu mogow ye cew ni muso faamuyalenw ye kankow la, u be bo Afiriki jamanaw kono. U bema baara ke AKALAN ka yamaruya kono, Afiriki bee togo la.

AKALAN ka baaraba bolodalen do file nin ye:

1 - Ka kunnafonigafeba dilan Afiriki kanw kan : kan o kan be fo Afiriki gun kan, u fobagaw, u foyorow, baara minnu kera u kan, gafeba in be kunnafoni di o bee kan.

2 - Ka Afiriki nsirinw, a nsanaw n'a ntentenw an'a maanaw seben, k'u ke gafew ye, k'u bila kalandenw ka bolo kan walasa ka gafekalan sankorota. Cakeda min bema a nesin o baaraw ma, o be sigi Kaputawuni Afirikidisidi jamana kan.

3 - Dipulamu minnubee wele "Metirizi" ani Dokitora, k'o kalanw ke kankodonnnya kalanden korobaw kun. Obaaraw daminen kabankalansoba filila : Yawunde kalansoba Kameruni jamana kan ani Kaputawuni kalansoba, Afirikidisidi. Afiriki jamanaw be kalandenw bila ka taa yen ka Kankodonnnya kalan Afiriki kanw yiriwali kama.

4 - Dañeko, ukorow nemogoya lateme dilanni, o baaraw kalifara Kisuwahili yiriwalicakeda do la Darisalamu, Tanzani jamana kan. O b'a to ni dañegafew be laben ka caya Afiriki jemakan bee lajelen na.

5 - Kanw bayelemani kan wrew la, sebenni na ani dalafoli Afiriki togo la, o cakeda be sigi sen kan Mali la. A be ke kalanyoro fana ye bayelemalikela bee lajelen ye, kan bee lajelen na, sango minnu be fo Afiriki kono.

6 - Ka Afiriki kanw don enterineti la : cakeda min be laben o kama, o be sigi Adisabeba Ecopi.

SAMASEKU ye nemogoya lateme SOZINO MASINE MA : An karamogo Adama Samaseku ye san 9 ke AKALAN labennicakeda nemogoya la Mali togo la ani Afiriki togo la. A ye Afiriki ka kunnawolobaara min ke o ye an'a baarakenogonw, o ma dogo mogo si la. Baara in barika bonyara wa a nena fana. Foli ni tanuniw kera a ye, k'a walenumandon an'a baarakenogonw dan te min na, jumadon desanburukalo tile 11 Bamako yan. Olaje in na, Samaseku nonabila tun be kene kan n'o ye Sozino Masine ye. Oye Mozambikika ye, kankodonnnya karamogoba don. Ale n'a baarakenogonw de bema teme ni AKALAN ka baara tow ye. O nemogoyalateme in kera nena jebu ye Bamako lajekoyroba la (CICB), Minisiri fila tun be min kene kan : Kokanmalidenw ka Minisiri ani seko ni donko Minisiri. Biyansi Gawanasi, Afiriki Kelenyatona sekerteri don Hadamadenyakow yiriwali la, ka fara Karamogoba Ayo Banbose kan, o be bo Nizeriya ani mogoba caman ka bo dije fan tan ni naani kono, olu bee nana ka kene in sankorota.

.Mahamadu Konta

Mali npogotigiw la saramaba sugandira

San o san, ORTM be jamana npogotigi saramaw fara jogon kan Bamako ka cejumanbaw sugandi. Ninan ceja nena je in senfe, Kajatu Jakite de sugandira. Npogotigi 12 ka bo Bamako ani Mali marabolow la ani Faransi, olu de tun be kene in kan. A kera Seko ni donko soba la Bamako yan sibiridon nowanburukalo tile 21 san 2009 sufela la. Nedea, farikolo tige cogo, kundama, fini dontaw, taamacogo, laadalakow, kumacogo ani hakili ka bon ka se hake min ma, nogondan in be ke o bee de kan. Kajatu ka yele misenninw, a taamacogo an'a ka fayida, ka fara a ka ceja ni sara kan, o de ma to to Salifu Sanogo n'a ka mogow la, jalatigebagaw.

Donbolo caman kera Jakitemuso ye ani sefawari miliyon 1ni tila. Lise kalanden don Bamako yan, a be kalanso 12 nanna. Asibe san 18 na, k'a kundama ke metere 1,75 ; k'a girinya ke kilo 50 ye. A diyanyekow ye gafekalan ye ani farikolojenaj. Nimoro 10 tun b'ale ko la. A ka kuru sefawari mume benna 400 ma.

Misi Kajatu Jakite be cemance la, dankan fola b'a kinin fe, dankan filan b'a numan fe

Filanen kera Jeneba Jefaga ye, nimoro 9 nan. Ale ye Kalansoba lakoliden ye FLASH la, kalanso 2 nan na. A si be san 20 na, k'a kundama ke metere 1,70 ye. Ale fana ladiyalifen caman soro ani sefawari miliyon kelen. A ka kuru sefawari mume benna 389 ma. Sabanan ye Kulukoroka ye. A togo Sukeyina Nangi, nimoro 11 nan,

kalan kelen-kelen. A jokundama ye metere 1,75 ye k'a girinya ke kilo 70 ye. Ale fana ye ladiyalifen caman soro ani sefawari ba 100 ni ba bi 5. A ka kuru sefawari mume benna 345 ma. Kuma jala dira Faransi malidenw ka "Misi" ma, Fatum a t a Hayidara. Ale ye sefawari ba 50 soro. Laadalafini donne jala dira Tumutu

"Misi" ma, ale fana ye sefawari ba 50 soro. O dira Kafo Jiginew fe. Tulonkayele jala dira Dijana Waleti ma ka bo Kidali. Ale ye sefawari ba 20 soro. An k'a don k'a fo ko npogotigi ninnu kelen-kelen bee ye sefawari ba 15 soro u segensara ye

Mariamu A Tarawe
Mahamadu Konta

Afiriki ntolatanba tariku (Kupudafiriki)

Afiriki jamanaw ka ntolatanba, kupudafiriki, n'a b'e wele tubabukan na "CAN," damine na kabinisani 1957. A sine folo tanna Sudan jamana kan. San fila o san fila, ntolatanba in b'e laben, ka Afiriki jamanaw fara nogon kan. Min mana ke jenanaminenjana ye, o b'e Kupuba in ta. "Kafu" de b'e ntolatanba in laben. "Kafu" ye mun ye? Afiriki jamana kelen-kelen kono, jekulu sigilen b'e ntolatanku jenaboli kama. A b'e fo o jekulu ma Federason. O federasonw farala nogon kan ka Federasonba kelen sigi k'o wele "Kafu". O jemogoba ye Isa Ayatu ye, Kamerunika don. "Kafu" de sigilen b'e ntolatan ko b'ee lajelen kunna Afiriki kono.

Kupudafiriki damine : San 1957 feburuyekalo la, kupudafiriki nogonkunben folo kera Karitumu, Sudanjamana faaba la. Jamana naani minnu ye "Kafu" sigi sen kan, olu de welela janjon in kene kan : Sudan, Eziputi, Ecopi, Afirikidisidi. Nk'o y'a soro siyawoloma b'e Afirikidisidi. A jirala o jamana in na a ka na ni farafin ni farajew ye ; a ka ntolatannaw kana ke farafin dama ye walima faraje dama. Afirikidisidi bann'o ma minke, a bora kupudafiriki la. A to jamana saba ye nogon soro. Ntolatanku saba doron de kera. Ecopi hi Afirikidisidi tun ka kan ka nogon soro. Afirikidisidi sen bolen a la, o kera Ecopi selen ye finali la. O la Sudan ni Eziputi ye nogon soro, o kera 2 ni 1 ye Eziputi kanu na. Finali la, Ecopi ni Eziputi ye nogon soro, o kera 4 ni 0 ye, Eziputi kanuna. Ob'a jira k'a fokokupudafiriki folo tara Misirajamana de fe n'a b'e wele Eziputi. O waatiw la, "Kapu" ka sariya tun y'a jira ko Afiriki ntolatanna minnu b'e ntolatan na u ka jamana kono olu doron de b'e kupudafiriki tan, kakanntolatannaw t'a la. San fila o ko, Eziputi ni Siri jamana farala nogon kanka ke jamanaba kelenye. Jamana saba minnu ye kupudafiriki folo tan Kartumu olu de fana ye filanan tan Eziputijamana faaba la Kerisan 1959. O kupudafiriki fana tara Eziputi fe. Kupudafiriki sine saban tanna 1962 sanha Adisabeba, Ecopiafaaba la. Pan kera san 1 kunna. Jamana 9 y'u kanboola. Tanko folow la, 5 binna. A to naani ye nogon soro Adisabeba. Eziputi min tun ye kupu ta ani kupu be tan jamana min kan, Uganda ni Tunizi farala olu kan. Eziputi ni Ecopi ye nogon soro finali la; Ecopi ye Kupu ta moenobo kofe. San 1967, sariya kuraw tara kupudafiriki la. Olu y'a jira ko jamanaw be se ka wele bila u ka kakanntolatanna fila ma, u ka na u deme kupudafiriki la. San 1968, jamana 28 y'u kanbo kupudafiriki nofe. Takofoloni filananya era ala foka na a to to jamana 8 ye. Kongo Kinisasa y'a ka kupudafiriki folo ta ka Gana gosika da a ka kakanntolatanna fila ka baara kan : Mpele ani Balekita. K'a ta san 1970 la jamana damado y'u wasa don kupudafiriki la : Sudan, Kongo, Zayiri, Maroku, Gana, ani

Nizeriya. San 1980, Nizeriya y'a ka kupudafiriki folo soro a fe yen ni se soro ye Alizeri kan finali la. San 1974 Zayiri ye kupu ta ka bo Zanbi nekan k'a ka kupudafiriki filanan soro. Kalo 3 o ko, Zayiri kera jamana folo ye ka taa Afiriki joyoro fa kupudimondi la. O kera malo ye bawo a gosira sine saba. Yugosilawi jamana yere bi 9 ni falaki don a la. San 1982 kupudafiriki tanna Libi. O san in na, "Kafu" y'a ka sariyaw berereb FIFA taw ma, n'o ye dije ntolatanku jenabolijekuluba ye. Okosonyamaruya dira jamana kelen-kelen b'ee lajelen ma a ka wele bila a ka kakanntolatanna b'ee ma a sago la. O san in na, Gana y'a ka kupudafiriki naaninan ta penalititan kofe. San 1984, Kameruniye Nizeriya gosi k'a ka kupudafiriki folo ta. San 1986 Eziputi y'a gosi finali la penalititan kofe. Nka san 1988, a y'a ka kupudafiriki sabanan soro ni Nizeriya gosili ye finali la.

San 1990 waatiw kupudafiriki : San 1990, kupudafiriki kera Alizeri. Owaati la, Alezeri jamana kono, fanga ni silameya dantemewale tigilamogow ce tun ka gelon kosebe. Alizeri ye kupu ta ni se ye Nizeriya kan, 1 ni 0. San 1992, kupudafiriki kunben labanw kera jamana 12 ye, ka olu tila kulu 2 ye. Kulu kelen-kelen be ben jamana 6 ma. O san in na, Kodiware ye kupu ta ka bo Gana nekan ; o kera Dakaro senegali faaba la. San fila o ko, Nizeriya kera jana ye Zanbi kan. O y'a soro Zanbi ntolatanna fanbora pankurunkasaara la san 1993 awirikalo tile 28. Arasidi Yekini kera Afiriki bidonna jana ye o senfe. Nizeriya taara Afiriki joyoro fa o san kelen in na kupudimondi la. Kupudafiriki sine 20 nan kera 1996 san Afirikidisidi, Kenya jamana kelen ko k'a kun bo a koro k'a sababu ke labenw sabatibaliya ye. O kera Afirikidisidi seginnen ye kupudafiriki la, siyawolomafanga bannen ko, Nelson Mandela tilela. Okupudafiriki in senfe, jamana 16 bolodara tako laban na, ka kulu ke naani ye, kulu kelen-kelen b'ee jamana 4. Nka Jamana 15 de nana bawo Nizeriya ma yekenkank'a sababu ke Nelson Mandela ni Nizeriya peresidan ka fognonko ye n'o tun ye Sani Abasa ye. Sani Abasa tun ye banbaanci mogo 9 kiiri k'ujo ka mugu ci u la, san 1995 nowanburukalo tile 10 ; o ma ben Afiriki jamana caman ma. Nizeriya ka nabaliya kera sababu ye "Kafu" k'a jangis 4 a te kupudafiriki tan. O kofe san 2 bora jangili in na k'a dan fila ma. O san 1996 kelen in na, Bafanabafana ye kupudafiriki ta. U ka kapiteni, Neyili Toweyi, kera mansara folo ye ka kupudafiriki k'rota. San 1998 kupudafiriki tanna Burikina Faso. Afirikidisidi ni Eziputi ye nogon soro o finali la nka Eziputi sera ni 2 ni 0 ye k'a ka kupudafiriki 4 nan soro. O kupudafiriki in na, mogow hakili tora Burikina ni Kongo Demakaratiki janjon na, bawo

Burikina folola ka 4 ni 1 ke Kongo la; nka Kongo labanna k'o 3 bo ka ntolatan to to sanga 5 ye, ka tila ka se soro penalitiduurutan senfe.

San 2000 waatiw kupudafiriki : San 2000 waatiw la, Kameruni y'i sigi ten kan Afiriki kono ntolatanku la. San 2000 kupudafiriki tun ka kan ka ke Zinbawe nka o jamana in y'i ce ka bo a koro. A laban na, Nizeriya ni Gana jera k'a laben. Finali la, moenobo kofe, Kameruni ni Nizeriya tun be 2 ni 2 la. penalitiduurutan na, Kameruni ye wasa soro. San 2002 kupudafiriki kera Mali la yan. Kameruni y'o fanta, (sine fila ka da nogon kan) ni se ye Senegali kan penalitiduurutan na. San fila o ko, Tuniziye kupudafiriki laben k'a ta ka bo Maroku nekan ni 2 ni 1 ye. San 2006 Eziputi fanta ye kupudafiriki laben ka laban k'a ta, k'a ka kupudafiriki talen hake dafa duuru la. San 2008, Eziputi y'a ka kupudafiriki talen hake ke wooro ye ka Kameruni gosi finali la ni 1 ni 0 ye. O kera Gana jamana kan. O senfe Samiyeli Eto kera Kupudafiriki mumus bidonna jana ye ni kuru 16 ye. San 2010 Kupudafiriki bema ke Angola zanwuyekalola, ka 2012 ta ke Gabon ani Gine Ekuatoriyali, ka 2014 ta ke Libi jamana kan.

Kupudafiriki labencogo : Kupudafiriki

be laben san fila o san fila "Kafu" fe. Ben kera san fila in kan bawo a b'a to kupu be laben jamana min fe o ka se ka baara jenama caman boloda, k'u waleya farikolojenaje siratige la. A damine na, kupudafiriki tun be ke san dakejebaliw la; sine 5 kera o la (san 1957 ni 1965 furance la). Nka kabini san 1968 fo ka se bi ma, a b'e ka ke san dakejebenew dama de la : 1968, 1970, 1972, 1974...2010. Kosa in na, "Kafu" y'a lajini ka segin san dakejebaliw ma walasa kupudafiriki ni kupudimondi kana ben san kelen ma nka o te ke sanni san 2016 ce. A ka ca a la, kupudafiriki ntolatanw be damine zanwuyekalo la k'u kunce feburuyekalo la. Jamana min b'e kupudafiriki laben, o b'e sugandi gundowote senfe "Kafu" konenabojekulu fe. K'a ta a damine na ka se bi ma, jamana 15 nogonna ye kupudafiriki laben. Jamana minnu be ten kan o la olu ye Eziputi, sine 4 (san 1959, 1974, 1986, 2006) ani Gana, sine 4 (san 1963, 1978, 2000, 2008). "Kafu" janiya ye jamana minnu ma deli ka kupuba in laben folo olu k'u kanbo a nofe. O hukum kono, san 2010 ta labenni berna kalifa Angola la, ka san 2012 ta kalifa Gabon ni Gine Ekuwateri la

Mahamadu Konta

Samatasegew bema Mali joyoro fa Angola

Kupudafiriki sariya jenjorow

Sariya tilayoro 3 nan : Kupu ni medayiw

Sariyasen 5 nan : sariyasen bolofara 5 b'o kono. Olu b'a jira ko kupu ye "Kafu" ta ye. Jamana min mana se soro finali la kupu be di o ma. Nka kupu in be lasegin Kafu nemogoyaso ma kalo fila sanni kupudafiriki kura ka damine. Ni jamana min ye kupu ta sine saba, o b'e to n'a ye. Jamana o jamana mana kupu ta, a ladege be dilan ka di o ma, o b'e lamara. Jamana min mana kupu ta, o b'a kan di k'a b'a jo n'a lakanani ye baasikan'a soro, a ladegefana b'o cogola. Sariyasen 6 nan b'a jira ko "Kafu" be medayi sanunama 30 di sebaa ma finali la, ka warijelama 30 di filanan ma. Wolonwulan b'a jira ko "Kafu" be medayi nsiralama 30 di sabanan ma, ka dipulomu 30 di naaninan ma. Medayi 1 be di jalatigebaa mogo naani kelen-kelen ma k'a damine joyorosabanjanini ntolatan na ka se finali ma. Sariya tilayoro 40 nan be kuma soro cogoya kan: biye feerelenw be nafolomin ladon, ganseliw be nafolomin ladon ani ntolatan bolijabararin na an'a foli arajo la. Onafolo minnu be soro, o b'ee ye "Kafu" ta ye. «Kafu» be musakaw bo a la i n'a fo taransiporiw, lotolisaraw, lanpow ni saalenw, ani jalatigebagaw ka donbolow. Tile mugan bolodalen don jalatigebaw ye, don o don "Kafu" be sefawari ba 10 di u ma o kono. "Kafu" nemogow fana ta ye tile o tile sefawari ba 10 ye. Pankurun faamasigiyorow dagalen b'olu ye u ka taamaw senfe. Nka ni wari sorota ma laboli ke i n'a fo sariyasen 99 nan b'a jira cogo min na, Federason min ye ntolatan laben o b'a dafa. Ni fognonkow donna nafoloko in kojew jenaboli la, "Kafu" konenabojekulu be sariya boli k'a kiiri tige pewu.

Mahamadu Konta

Kupudimoni 2010 ntolatanw

Kulu A : Afirikiidisidi, Mekisiki, Uruguwe, Faransi.

Kulu B : Arizantini, Nizeriya, Koredisidi, Geresi

Kulu C : Angleteri, Etazini, Alizeri, Siloweni

Kulu D : Alimani, Ositarali, Seribi, Gana

Kulu E : Peyiba, Danemariki, Zapon, Kameruni

Kulu F : Itali, Paraguwe, Nuweli Zelandi, Silowaki.

Kulu G : Berezili, Koredinori, kodiwari, Poritigali

Kulu H : Esipani, Suwisi, Hondirasi, Sili

Ntolatanw kun folo :

Juma zuwenkalo tile 11

Lere 14nan : Afirikidisidi - Mekisiki

Lere 18nan 30 : Uruguwe - Faransi

Sibiri zuwenkalo tile 12

Lere 11nan 30 : Koredisidi - Geresi

Lere 14nan : Arizantini - Nizeriya

Lere 18nan 30 : Angleteri - Etazini

Kari zuwenkalo tile 13

Lere 11nan 30 : Alizeri - Siloweni

Lere 14nan : Seribi - Gana

Lere 18nan 30 : Alimani - Ositarali

Nteten zuwenkalo tile 14

Lere 11nan 30 : Peyiba - Danemariki

Lere 14nan : Zapon - Kameruni

Lere 18nan 30 : Itali - Paraguwe

Tarata zuwenkalo tile 15

Lere 11nan 30 : Nuweli Zelandi - Silowaki

Lere 14nan : Kodiwari - Poritigali

Lere 18nan 30 : Berezili - Koredinori

Araba zuwenkalo tile 16

Lere 11nan 30 : Hondirasi - Sili

Lere 14nan : Esipani - Suwisi

Lere 18nan 30 : Afirikidisidi - Uruguwe

Alamisa zuwenkalo tile 17

Lere 11nan 30 : Arizantini - Koredisidi

Lere 14nan : Geresi - Nizeriya

Lere 18nan 30 : Mekisiki - Faransi

Juma zuwenkalo tile 18

Lere 11nan 30 : Alimani - Seribi

Lere 14nan : Siloweni - Etazini

Lere 18nan 30 : Angleteri - Alizeri

Sibiri zuwenkalo tile 18

Lere 11nan : Peyiba - Zapon

Lere 14nan : Gana - Ositarali

Lere 18nan 30 : Kameruni - Danemariki

Kari zuwenkalo tile 20

Lere 11nan 30 : Silowaki - Paraguwe

Lere 14nan : Itali - Nuweli Zelandi

Lere 18nan 30 : Berezili - Kodiwari

Nteten zuwenkalo tile 21

Lere 11nan 30 : Poritigali - Koredinori

Lere 14nan : Sili - Suwisi

Lere 18nan 30 : Esipani - Hondirasi

Tarata zuwenkalo tile 22

Lere 14nan : Mekisiki - Uruguwe

Faransi - Afirikidisidi

Lere 18nan 30 : Nizeriya - Koredisidi

Geresi - Arizantini

Araba zuwenkalo tile 23

Lere 14nan : Siloweni - Angleteri

Etazini - Alizeri

Lere 18nan 30 : Gana - Alimani

Seribi - Ositarali

Alamisa zuwenkalo tile 24

Lere 14nan : Silowaki - Itali

Paraguwe - Nuweli Zelandi

Lere 18nan 30 : Danemariki - Zapon

Kameruni - Peyiba

Juma zuwenkalo tile 25

Lere 14nan : Koredinori - Kodiwari

Poritigali - Berezili

Lere 18nan 30 : Suwisi - Hondirasi

Sili - Esipani

Farikolonajenaje kibaruya werew

1- Sitadi maliyen ka kunnawolo kera jamanaden bœ ka kunnawolo ye :

ntolatan sira kan, kabini Mali y'a yere ta, Afiriki togolakupu si tun ma soro folo. Barazawuli farikolonajenaje min kera yere ta san folow la, Mali taara finali la o la ntolatan na nka Mali ma se ka kupu soro. O finali tanna sije filà si ma se si la. A laban na, a jirala k'a fo ko kongo ka Korineri sora hake cayara ni Mali ta ye; o kera Mali ka sebaliya ye. Ereyali fana ni Abijan Sitadi fana ye finali do tan. O senfe Mali darapojenina Abijan animaliwari, ka tila ka kupu ta ka bo Ereyali nekan. Yawunde 1972 fana na Mali taara finali la a ni Kongo. Ntolatan faamuyabagaba caman tun y'a jira ko Mali b'o kupu in ta, k'a sababu ke Salifu Keyita ye ani Bakoroba Ture nk'o fana ma sira soro. Kongo ye Mali gosi 3 ni 2. San 50 Mali be Afiriki togolakupu ninini na, Ala y'a latige sibiridom desanburukalo tile 5 ni Sitadi ka se ye Alizeri Antanti de setifu kan penalitiduurutan senfe 3 ni 2. Tiñe don Sitadi ntolatannaw tun dalen don u yere la, u ye ntola tan ni kiseya ye ani feere k'a sababu ke u ka degelikaramogo ye, Daramé, nka Maliden bœ wulila k'u jo u kofe sango jamanakuntigi. O la an y'a don k'a fo danga te Mali ntolatan nofè. Cesiri, ka da i yere la ani ka nogon mine, o de be monebo.

2 - Senegali ye kupu UEMOA ta: UEMOA ye sefawarijamanaw ka soro yiriwalonba ye. O togolakupu tara Senegali fe. Kupu in togo dara ko sefawarijamanaw ka donnogonna kupu. Nin y'a sije sabanan ye. San o san, Kodiwari de tun b'a ta. Nka ninan Senegali y'a bo golo kan. Jinnan ta kera Benen. Ntolatanna minnu be faso kono, olu doron de b'a tan. Karidon nowanburukalo tile 29 Senegali ni Nizeriya ye nogon soro finali la. Ntolatan banna 1 ni 0 la Senegali kanu na. Bi donna Muhamadu Bayila Tarawele fe. Ntolatona in senfe, Senegali ye se saba soro, ka Burikina ci 3 ni 0, ka Mali gosi 1 ni 0, ka se Nizeriya 1 ni 0, ani filaninbin kelen Kodiwari fe 0 ni 0. Degelikaramogo Fajeri Jara ka mogow n'o ye Mali ye, olu ma wasa soro a ko la. U ye se soro Burikina kan 1 ni 0, ka filaninbin ke Kodiwari fe 1 ni 1, ka gosi Senegali fe 1 ni 0.

3 - Mesi ye san 2009 ntola sanunama soro : Farikolonajenaje Kunafonidilaw benna a kan ka san 2009 ntola sanunama di Lyoneli Mesi ma, arizantinika don, a be ntola tan Barisa la Esipani. O b'a jira k'a fo ko dije kono bi, ale nogon te ntolatan na. Joggondan kera a ni mogo 9 minnu ce olu togo file nin ye : Didiye Doroguba ka bo Kodiwari, ale be ntola tan Selisi fe Angleteri - Alizeri - Etazini - Gana - Kameruni - Itali - Paraguwe - Nuweli Zelandi - Silowaki - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afirikidisidi - Koredinori - Poritigali - Berezili - Kodiwari - Nizeriya - Arizantini - Geresi - Koredisidi - Angileteri - Etazini - Alizeri - Siloweni - Ositarali - Danemariki - Zapon - Kameruni - Peyiba - Esipani - Hondirasi - Sili - Suwisi - Mekisiki - Uruguwe - Faransi - Afir

Sitadi kera ntolatanton fōlo ye Mali kōnō ka kafu kupu ta

Nin.y'a sijne fōlo ye, Mali ka Afiriki kupuba do ta, sibiridon desanburukalo tile 5 san 2009, Modibo Keyita togolantolatankene na, Sitadi Maliyen ye Alizeri Setifou gosi penalititanw na 3 ni 2, ka Kafu kupu ta. A kera ntolatan gelēn dan bēs ye nka se sorolen, ninē kera jigitige ni siran bēs lajelen ko.

Sitadi Maliyen ka kuputa in y'an hakili jigin Mali ka kupu jelenw na kabini yērēta san fōlow : Kuwame Kuruma togolakupu min dara san 1963, Barazawili farikolojenajeba san 1965, Afiriki ntolatanton nanaw ka kupu min dara san 1966, ka fara Yawunde san 1972 kan. Kupudafiri sijne 8nan tun y'o ye. A ntolatanw kera Kameruni; Kongo Barazawili ye Mali gosi o la, ka kupu ta.

Mali deser ka Kabarali kupu fana ta san 1988 ani san 1997. San 2005 la, a dēséra ka «UFOA» kupu ta. San 1992 «UFOA» kupu Mali m'o fana sōr.

Nin ntolatantōn fen o fen kofolen file nin ye, Mali sēra a bēs laban na. Nka a gosira e bēs la, ka kupu ta a ka bō a nēkan Kupu sorobaliya ninnu tun kēt sababu ye, ka

Sitadi malien ye Malidenw kunnawolo

Malidenw fari faga ntolatanko la fo mogō caman y'a jira ko danga bē Mali ka ntolatanko la, k'o n'o danga ma wuli, Mali tēna Afiriki kupu si sōr. An ka nsana do b'a fo ko «ko tumasebali te karaba». Bi, mogō bē se k'a fo, ko Mali garijēgē tun bē nin Kafu kupu la. Ala kelen pewu de y'a dōnbaa ye, ni danga de tun bē Mali ko, walima ni ko tumasebaliya de

tun don.

Sitadi Malien ka kunnawolo sōr ma damine bi. Afiriki tilebinyanfan ntolatantonw ka kupu min ye «UFOA» ye, Sitadi Malien kera Mali ntolatanton fōlo ye, k'o ta.

Sumayila Jakite min ye Sitadi Malien celu kolosibaa ye, o ye Alizerikaw ka penalitiw bali ka don cogoya min na, o na mēen

Malidenw kōnō.

Ntolatan sanga 90 labanna ni Sitadi Malien ka 2 ye, Alizeri Setifou 0. Bakari Kulubali ye bi fōlo don sanga 52nan na, Usumani Bagayoko ye bi filanan don sanga 54nan na penaliti dō senfe.

O kōfē penalititan daminēna. Alizeri ntolatannaw na, Bélikéyidi Faruku, Mohamédi Segéri ani Lamuri Jeja ye penaliti minnu tan, Sumayila Jakite y'olu minē. Penalititan labanna Sitadi ka 3 la, Setifou ka 2.

Setifou tun ye Sitadi gosi 2 ni 0 tako fōlo la Alizeri. Komasegin na Bamako yan, Sitadi fana y'u gosi 2 ni 0. O y'a kelen ye filaninbin ye. Penalititanw bolodara walasa sebaa ka don. O de senfe Sitadi Malien ka nanaya sabatira.

Isiyaka Eliyasu, Musa Kulubali ani Bakari Kulubali, olu y'u ka penalitiw tan k'u don. Yekilefu Mohamédi ni Disi Simen, olu fana y'u taw tan ka don Alizeri kanu na.

Mali ni Alizeri ka ntolatan in jalatigēbaa tun ye Mayilé Edi ye. A ye file fiye ni laadiriya ye. Seyiseli jamanaden don. A dēmebaaw tun ye Hasani Besiri ye. O be bō Tinizi, ka fara Damawo Zosu kan; o fana bē bō Seyiseli.

Sitadi Malien n'a kanubaaw sira ka nōgon nēnajē fo ka kari dugu je.

Salimu Bajaga Dokala Yusufu Jara

ne fōlo tō

Kani 2010 ntolatanw kēcogo

Karidefinali - Jana 3 ninini ntolatan

- Kari zanwuyekalo tile 24

Nege kanne 17nan - Kulu A sebaa

Kulu B filanan (ntolatan 25nan)

Nege kanne 20nan 30 - Kulu B

sebaa - Kulu A filanan (ntolatan

26nan)

Ntēnen zanwuyekalo tile 25

Nege kanne 17nan - Kulu C fōlo

Kulu D filanan (ntolatan 27nan)

Nege kanne 20nan - Kulu D fōlo

Kulu C filanan (ntolatan 22nan)

Demifinali - Jana 2 ninini ntolatan

Alamisa zanwuyekalo tile 28

Nege kanne 17nan - Ntolatan 25nan

sebaa - ntolatan 28nan sebaa

(ntolatan 29nan)

Nege kanne 20nan 30 - Ntolatan

26nan sebaa - Ntolatan 27nan

sebaa (ntolatan 30nan)

Joyoro 3nan ninini ntolatan

- Sibiri zanwuyekalo tile 30

Nege kanne 17nan

Ntolatan 29nan gosilen - Ntolatan

30nan gosilen

Finali - Jana ninintolatan

Kari zanwuyekalo tile 31

Nege kanne 17nan

Ntolatan 29nan sebaa - Ntolatan

30nan sebaa

Muso numankurunmaw bilalen don bolo kōfē

Kabini lawal n'a, mogow ka jatemine bē numan ani kinin kan. U b'a fo ko numan man ni ko kinin de ka ni. Djiné fan bēs fe, mar-kutu numan te numan kan.

Gerekijamar a na, numankurunya ye terejuguya aamasiyen ye. K'i kininbolo di mogō ma o de ye hēre ye. Siniwawfeyen riogofaamuyalenbaw b'u numanbolo sōninv bila u ka janya walasa u kāna baara kē n'u numanbolo ye. Laginekaw b'a fo numanbolo ma «botēgē». O b'a jira ko numan te bolo mandi y'olu fe yen. Egilizilafurusiriw la bololanegēdonkun

ye numanbolo la a k'a tere lankari. Olu bolo bololanegē bē juguman bo mogō dusukun na, k'a bila numanke sira kan.

Mali fana kōnō, numankurunya te taamasiyen numan ye. Musomannin numankurunma bē du minnu kōnō, u mansaw b'u gosi tuma bēs la; ani ka tōrō suuya bēs da u kan walasa u ka numankurunya dabila.

Denmasaw b'o wajibiyelēmani min ta k'u denmusow sēgēre, o be fīne kura bila a dōw la; a dōw bē kē sigisigibaatōw ye. Uda tē se ka kuma fo ka teliya ka nē, n'u ma sigisigi.

Mun de bē musomannin bila numankurunya la?

Numankurunya ni kininya, a fila bēs ye mogō dacogo ye. U sun bē kungolosemē de kōnō. Ce numankurunma bē yen, muso numankurunma bē yen, a ni terejuguya te nōgon ne sira la. N'i ko i bēnumankurunma diyagoya yelēma ka kē kininma ye, i bē fīne bila ahakili I a

Kolosili la, numankurunma numanjē, a numantulo, a numanbolo an'a numansen, olu ka di kosebe ka tēmē a kininfela taw kan. Kininma fana b'o cogo la. Ale kininfan taw ka di a numanyanfan taw ye. Muso numankurunma caman hakili ka di u galabu ka kēne. Djiné fan caman na, mogō b'a la ka muso ka numankurunya limaniya sōr. Nka Mali kōnō a t'o cogo la. Muso numankurunma ye mogō tere jugu y e. Ce kōni ka numankurunya bēnneñ don mogō ma. Terekokuma te fo o la. Ni muso kera numankurunma ye, mogō bē nangata suguya bēs da a kan walasa a ka yelēma sanni a ka korobaya. Sabula n'a tora numankurunya la, a bē ko caman geleya a ma. N'o ye furu, teriya ani dōwerēw ye. Mogō b'u yēre tanga a ma, a kana a ka terejuguya kololo yēlēn u la.

Mariamu A Tarawele Dokala Yusufu Jara

Jamana ka baarakēnafolo san 2010 kōnō

Jamana ka baarakēnafolo san 2010 kōnō, bē ben sefawari miliyari 1101 ani miliyon 603 ma. San musakaw bolodara k'o ben miliyari 1196 ani miliyon 129 ma. O b'a jira ko musaka ka ca ni sōr ye. Dēséra kera ni miliyari 94 ani miliyon 525 ye, k'a sōr san 2009 baarakēnafolo dēséra ni miliyari 127 ani miliyon 304 ye. Nafoloko Minisiri ye nin kunnafoniw 'a se depitew ma. U ye tile fila ke k'a fēsēfēsē.

Depite minnu bē fanga kanfo, olu dīnjēna n'a ye, olu de ka ca. Minnu te fanga kanfo, olu ma sōn. A tora jama fanba ta la. Mali ka kokanjuruw hake ye miliyari 810 ani miliyon 4 ye k'a damine san 2008 desanburukalo tile 31 na, k'a sōr san 2007 la a tūn bē sefawari miliyari 685 ani miliyon 3 ye. O b'a jira ko jidi kera ni 17,7 kēmē o kēmē (17,7%). Juru ir hake bēnna Mali ka kōnōnasōrō mume 22,8% ma san 2008 la, k'a sōr kōnōnasōrō mume 20,4% tun don san 2007 kōnō.